

Jan Mobach

Jan Mobach is geboren op 24 juli 1928 in een gereformeerd gezin in Bolsward. Met zijn twee oudere broers vertrok het gezin naar Djokjakarta, waar ze nog drie jongere zusjes kregen. Zijn vader was leraar handelskennis en boekhouden aan de mulo in Djokja en actief in de gereformeerde kerk.

Het gezin Mobach, Sindorolaan 2, Djokja, 1938 v.l.n.r.: Aafje en Willie, vader met Annie, Gerard en Jan Mobach zittend rechts. Foto: familiearchief Jan Mobach.

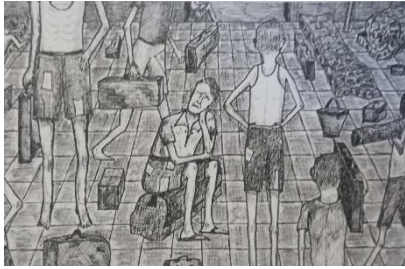
In Djokjakarta was Jan welp bij groep 4, de Groene Troep. In 1938/1939 oefende de groep op het terrein van de Werkplaats aan het eind van de Dr. Yap-boulevard. Hierna kon de groep terecht op het terrein van de Neutrale Lagere School aan de Merbaboelaan. Akela Keesje Wijna, Bagheera Schulz en Baloe Nel Arnhold waren hier leiding.

Toen de oorlog in Nederlands-Indië uitbrak was hij veertien jaar. In Djokja ging hij naar de hbs en tekenen was zijn lievelingsvak. Na de overgave op 8 maart 1942 werd zijn vader geïnterneerd in Djokja. Op 27 december 1942 moesten ze op treintransport naar Magelang. Daar stapten ze over in de tandradtrein die naar het hoger gelegen Ambarawa reed. Met 300 vrouwen en kinderen gingen ze verder met de bus naar Banjoebiroe, een oude KNIL-kazerneplaats bij een moerasgebied in het laaggebergte. In kamp Banjoebiroe 11 moest hij naar de jongenszaal bij de keuken.

Op 19 september 1944 was het vrouwenkamp in rep en roer, omdat alle jongens van 10 jaar en ouder zich bij de wacht moesten melden om naar een mannenkamp Ambarawa 8 te worden gebracht. Jongens van 16 en 17 jaar waren al eerder weggehaald. Met ongeveer 30 jongens moest Jan zich verzamelen bij het wachtgebouw waar een vrachtwagen klaarstond. Hij nam afscheid van zijn drie zusjes en kreeg toestemming om afscheid van zijn moeder te

nemen die met tyfus in de ziekenzaal lag. Ze was 48 jaar, uiterst mager en lag daar met gesloten ogen.

Eind januari 1945 moest hij naar het jongenskamp 7 in Ambarawa, waar ongeveer 800 jongens werden ondergebracht in een oude paardenstal. De jongens sliepen 3 hoog op britsen en hadden slechts 45 cm breedte per persoon. Jan maakte hier tekeningen van het vertrek uit Banjoebiroe en de aankomst in Ambarawa 8. Op 15 augustus 1945 was de Japanse capitulatie, maar pas acht dagen later kregen ze dit bericht. Zijn zusje Aafje kwam vanuit het vrouwenkamp Banjoebiroe naar hem toe lopen. Zij vertelde dat zijn moeder en zusjes nog leefden.

In september 1945 kwamen zijn broers uit het mannenkamp Tjimahi om hem mee te nemen naar vader. Het was een herenigingsreis op eigen risico, want het was toen levensgevaarlijk om te reizen door het geweld van Indonesische vrijheidsstrijders. Vanuit Tjimahi is hij in februari 1946 met de m.s. Indrapoera naar Nederland gerepatrieerd. Zijn familie volgde op vier andere schepen.

Na de overbruggings-hbs heeft hij twee jaar de kweekschool gevolgd. Van 1951 tot 1957 deed hij militaire dienst en de officiersopleiding. In 1953 is hij getrouwd. Met lotgenoten organiseerde hij later de eerste jongenskampenreünie in Bronbeek.

Meer informatie

Namenlijst reünie Ambarawa jongenskampen

[Moesson | 15 april 1981 | pagina 19 - Moesson Digitaal Tijdschriftenarchief \(pictura-dp.nl\)](#)

[Arnhem, monument 'Jongenskampen' - Nationaal Comité 4 en 5 mei](#)

[Banjoebiroe 11 \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Ambarawa \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Ambarawa 8 \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Het onheil kan elk moment toeslaan | Oorlogsverhalen | Verhalen over de oorlog](#)

[Jan Mobach | Stichting Oorlogsverhalen](#)

[Boekwinkeltjes.nl - Liesker, H.A.M. - Wij weten van hoe / druk 1 / jongenskampen](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.